

ABSTRACT

This work has two objectives. At the empirical level, it seeks to investigate the role of attitudinal, normative and other factors influencing the intention of Czech consumers to purchase organic food, specifically by exploiting the theoretical framework of the theory of planned behavior. On a more theoretical level, this thesis seeks to extend the theory of planned behavior by including descriptive norms in its framework and subjecting such extended theory to an empirical test. The dissertation proceeds in seven chapters. The first three chapters are introductory in the sense that they discuss the motivation for the present work, provide definitions of organic food, and attempt to establish the link between the choice of organic food, as an example of individual pro-environmental behavior, on the one hand, and processes that lead to environmental degradation on the other. Chapter 4 introduces the theory of planned behavior, its assumptions and empirical applications in various domains, including organic food consumption. The empirical data from a small (N=253) yet country-representative survey of the general adult population are described in Chapter 5, together with the method of structural equation modeling that is primarily used to analyze them. In Chapter 6 we test four empirical models of intention to purchase organic food formulated using structural equation modeling. Our analysis demonstrates that the explanatory power of the model, with respect to prediction of intention, is quite high. We find that attitudes and subjective norms are strong predictors of the intention to consume organic food, while the effect of perceived behavioral control on the intention is usually very low and statistically insignificant. Our analysis reveals that the inclusion of descriptive norms in TPB and also introduction of household's past behavior increases its predictive power of the model and that the two variables have a relatively strong effect on intention. Theoretical and practical implications of the work are discussed in concluding chapter.

Keywords: organic food consumption, theory of planned behavior, structural equation modeling, proenvironmental behavior

ABSTRAKT

Tato práce má dva cíle: jednak usiluje, s využitím teorie plánovaného chování, o vysvětlení záměru českých spotřebitelů nakupovat biopotraviny, a jednak se snaží o rozšíření teorie plánovaného chování o indikátory deskriptivních norem a minulého chování a následně tato rozšíření empiricky testuje. Disertace je členěna do sedmi kapitol. První tři kapitoly jsou úvodní a představují čtenáři motivaci, která podnítila tuto práci, diskutují definici biopotravin, a také se pokoušejí ukázat na vztah mezi spotřebou biopotravin jako příkladem individuálního proenvironmentálního chování a objektivními procesy vedoucími k poškození životního prostředí. Kapitola čtyři představuje teorii plánovaného chování, její předpoklady a její využití v různých oblastech výzkumu, včetně výzkumu spotřeby biopotravin. Empirická data z malého (N=253), avšak reprezentativního spotřebitelského šetření české populace, jsou představeny v kapitole 5, společně s metodou strukturního modelování, která je hlavní metodou využitou k jejich analýze. V kapitole 6 jsou popsány výsledky testování čtyř empirických modelů záměru nakupovat biopotraviny odvozených z teorie plánovaného chování; tyto modely jsou testovány s využitím teorie plánovaného chování. Výsledky analýzy ukazují, že explanační síla empirických modelů záměru nakupovat biopotraviny je relativně vysoká. Zjišťujeme, že postoje a subjektivní normy jsou silnými faktory záměru nakupovat biopotraviny, zatímco efekt vnímané kontroly chování je slabý a statisticky nevýznamný. Naše analýza také ukazuje, že zařazení deskriptivních norem a dřívějšího spotřebitelského chování domácnosti do modelu teorie plánovaného chování značně zvyšuje vysvětlenou variabilitu záměru nakupovat biopotraviny a že obě tyto proměnné mají na záměr nakupovat biopotraviny silný vliv. V závěru práce jsou diskutovány teoretické a praktické implikace těchto zjištění.

Klíčová slova: spotřeba biopotravin, teorie plánovaného chování, strukturní modelování, proenvironmentální chování